

Nahum Sokolov u Beogradu

Страна 2

ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ

Број 11

Вођ циониста у Београду

Дочек на београдској железничкој станици г. Нахума Соколова и његове кћери, који су од представника наших јеврејских организација дочекани узвицима »Живели! Едаћ!« и цвећем. Г. Соколов је у синагози »Бет Израел« држава предавање о тежњама и успесима ционизма

Mart 1928.

Nahum Sokolov u Beogradu

Slika na naslovnoj strani preuzeta iz nedeljnih beogradskih novina „**ILUSTROVANI LIST**“, od 18. marta 1928. godine, broj 11, strana 2

U tekstu ispod slike piše:

Vod cionista u Beogradu

Doček na beogradskoj železničkoj stanici g. Nahuma Sokolova i njegove kćeri, koji su od predstavnika naših jevrejskih organizacija dočekani uzvicima »Živeli! Edad!« i cvećem. G. Sokolov je u sinagogi »Bet Izrael« držao predavanje o težnjama i uspesima cionizma

Tekst u nastavku preuzet iz nedeljnih sarajevskih jevrejskih novina „**JEVREJSKI GLAS**“, od 23. marta 1928. godine,
god. I, broj 10, strane 2, 5 i 6

Autor teksta nije naveden

No, u to vrijeme cijonizam bijaše jedan projekt. Danas je vrijeme drugo. Velika je razlika između onog vremena i danas. Danas nije bolje, nekada bijaše, možda, i bolje. Naša je vrijeme drukčije. Mi imamo drugi položaj. Položaj se dake promjenio. To bijaše nekada jedan projekt, a danas je to jasno pravo, i to današnja Palestina je nastala iz onog istog prava, iz kojeg su nastale mnoge i mnoge izaratne države. To sam ja rekao svima ministrima i vladarima, s kojim sam imao priliku govoriti. Palestina je prešla sve one instance upravo kao i sve izaratne države. Mi viši nismo projekt, i više nije pitanje da li smo mi za ili protiv, mi smo u Palestini. Palestina ne smije se više smatrati jednim upitnikom. Palestina nije više jedna bezvlasnička dobro, jer je Engleska preuzeala mandat nad njom, i to pod uvjetom da se tamo osmije domaća za Jevreje. Bez tog ujedno pada mandat Engleske, upravo kao i mandat Francuske nad Sirijom, jer je Palestina jedan dio te cijeline. Cijonizam nije više čisto jevrejski stvar. Ne, iako se ona našće, on je postao svjetska stvar i sav se svijet za nju interesira. I mi moramo biti srećni, što danas nije više kaj prije. Cijon je postao djelo Engleske, Francuske, Italije, dake cijele antante. I ako je jedna od država, koja je bila za vrijeme rata u neprisiljenoj odnosima prema antanti, pristupila Savezu Naroda, to znati će da prihvati sve zaključke njegove, prema tome i naš program.

Kada zasjedla Savez Naroda, stvore se komisije i tu se govorio o mandatima. Tu se i Palestini govorio. Tu se nas ocijenjuje i daju se mnenja o nama. Mi tamo stojimo kao pred sudom, i moramo polagati račune o onome što smo sve učinili i onome što nismo učinili. Mi moramo sada proces ili dobiti ili izgubiti, ako nam ne uspije učiniti da Palestini jednu ljepežem. Tamo se događa mnogo šta ljepe, ali mnogo šta i rđavo. Sada se samo ocijenjuje, a možemo biti i odlikovani i osuđeni. Vitalni interes Jevreja je da počeli dobro ovaj ispit. Tamo ćemo mi dobiti svoju diplomu, doktorsku diplomu, nacionalna diploma. To je velika zadatak Keren Hajesod.

Keren Hajesod nije nješto, što je ne bude palo. Ne, već je on zakon koji smo ga mi sami za sebe stvorili. Nared je velik, koji posluša zakone i sebe smoga. Taj smo zakon stvorili pred sodama godina. Stvorili smo ga za sebe, kroz sebe i iz sebe. Tako, kao što mi ovdje sada zajedno sjedimo, tako smo mi god 1921. sjedli u Londonu i rekli: da moramo za sebe sagraditi nacionalnu domiju i rekli smo, da ona treba da bude ljepe, čista i plemenita.

Svako, koji misli, da je Jevrejn pristupač samu laktim poslovima i koji misli, da on ne može izgraditi zemlju, taj ima relativno mnenje o njemu, on je antisemita. Pa ako tako misli o Jevrejskom narodu i sam Jevrejin, i on je antisemita. Ali mi imamo vjeru u Jevrejski narod i ta je vjera potrebna. Pri ispitivanju svoje prirode moramo se povratiti u ono doba, kada smo imali prirodu. Zapitajte bibliju: Istina je pak sve što je u njoj spjevano i napisano, i vi ćete vidjeti da smo mi i za žemljnjadom i za vrlarstvo i da imamo smisla za prirodne ljepeze. Ni jedan narod nije opjevao prirodu, kao što je to činio jevrejski u svojim psalmima. Cuvajek može ponositi da je on nekad bio, i da je se priroda naroda promijenila, ali tako mišljenje imaju antisemiti. Predbacujemo nam da, je Jevrejin nije za šport. To je istina, da se mi nismo do pred nekih 20 godina upisale bavili športom. U zadnjih 20 godina pokazalo se svjeduce da je naša Jevrejska omiljena sposobna za sve telesne vještice, da se ona svuči ističe, i da se svuči njenim uspjesima, jer je ona vrlo jaka kao i sve druge odine.

Vidio sam mnogo svijeta koji je došao u Palestino sa puno predusuda i mazničnosti. Šta više i s maznjom. Ta-

je svijet onđe video kako Jevrejin u pojigu radi i onda je zaboravio, da je antisemitski nastrojen. Budući taj svijet poznaje rad i način rada, on se začudenje piše: «Kako to Jevrejin radi?» Tu svijet vidi alat Jevreja, njihova oruđe, radnjih i, ono što je prije bilo. Nije bilo više šta dvojiti, jer je svijet video kako je i kako se radi. Stvar može dobro ili rđavo ispasti, to sada ovisi samo o nama. Stvar je ovisna o Keren Hajesod, koji se sada obráta Jevrejima čitavoga svijeta, pa i Vama, Jevrejima grada Sarajeva. Vi ste poštivani u svijetu i Vi sada imate dužnost da sudjelujete u radu za Keren Hajesod. Keren Hajesod je jedina institucija, koja ide za tim, da naseli Jevreje u Palestini, dok Keren Hajesod u cilju, i da naseli Jevreje radnike u Palestini.

Na koncu ču: Vam reći još nekoliko potrebnih riječi o sadašnjoj situaciji. Mi smo imali u Palestini jednu malu kružu u poslu. Vi znate, naše je djelo bezizrađeno, a samo manji dio u industriji. — Naša besposična u Palestini bijaše mala, u drugim mjestima bila je kudikamo veća, ali ona je za naš predstavljajući pravu nesreću. Ne sma, što je ona nas novaca stajala, već radnik u Palestini je nešto drugo, nego radnik u čitavom svijetu. On je pionir. On ide u Palestino spremam, da radi sve što je potrebitno, vrši sve teške poslove, on izravno svoj život i nikad nije nikom pomislio da bi Jevrejin bio sposoban za takav rad. Jevreji su lansili mostove, gradili ulice, puteve i t. d.

Braj Jevrejskih radnika u Americi je postao veliki, ali ondje oni nisu plöuri i oni nemaju ni izdaleku, da rade ono što se od naših Jevreja u Palestini traži. Kako se dešava ovi? Tako, mlađi ljudi idu spremni u Palestino. Oni se spremaju u dijaspori za put u svetu zemlju. Oni se privlačuju na rad, pod otvorenim nebom. Oni nisu hebrejski da se uzmognu sporazumjeti sa drugim. U Palestini se sastaju u grupe i počinju svoj rad koji zaučava svijet. To oni mogu, ako su slobodni i oni moraju biti to gorći. Radi toga bijaše ta nesreća velika, jer im je svijet dijelo novac i to je svjedog nesreće, a oni je već kaša se prisile pioniri da prime potporu.

Dejku bolesti smo preboljeli, hvala našem zajedničkom radu i našoj disciplini. Taj smo zakon stvorili pred sodama godina. Stvorili smo ga za sebe, kroz sebe i iz sebe. Tako, kao što mi ovdje sada zajedno sjedimo, tako smo mi god 1921. sjedli u Londonu i rekli: Kako se dešava ovi? Tako, mlađi ljudi idu spremni u Palestino. Oni se spremaju u dijaspori za put u svetu zemlju. Oni se privlačuju na rad, pod otvorenim nebom. Oni nisu hebrejski da se uzmognu sporazumjeti sa drugim. U Palestini se sastaju u grupe i počinju svoj rad koji zaučava svijet. To oni mogu, ako su slobodni i oni moraju biti to gorći. Radi toga bijaše ta nesreća velika, jer im je svijet dijelo novac i to je svjedog nesreće, a oni je već kaša se prisile pioniri da prime potporu.

Gospodo i gospodelj Politička situacija je dobra, javno mnenje je ljepe, da ne može boje da bude. Ja Vam primam legendu o Palestini, da Vam pričam kako se osnovao jedan hebrejski univerzitet, kako se podigao jedan grad, i to bez prejerivanja. Ljudi počinju na rasumijevati, što znaci počinju na vježnici. Mržnja protiv Jevreja sastoji se u tome što nas nisu rasumijevati. Oni je učitelj imao pravo. Rješenje jevrejskog pitanja moramo tražiti samo u Palestini. Nas je svijet i vježnici i za vrlarstvo i da imamo smisla za prirodne ljepeze. Ni jedan narod nije opjevao prirodu, kao što je to činio jevrejski u svojim psalmima. Cuvajek može ponositi da je on nekad bio, i da je se priroda naroda promijenila, ali tako mišljenje imaju antisemiti. Predbacujemo nam da, je Jevrejin nije za šport. To je istina, da se mi nismo do pred nekih 20 godina upisale bavili športom. U zadnjih 20 godina pokazalo se svjeduce da je naša Jevrejska omiljena sposobna za sve telesne vještice, da se ona svuči ističe, i da se svuči njenim uspjesima, jer je ona vrlo jaka kao i sve druge odine.

Vidio sam mnogo svijeta koji je došao u Palestino sa puno predusuda i mazničnosti. Šta više i s maznjom. Ta-

je svijet onđe video kako Jevrejin u pojigu radi i onda je zaboravio, da je antisemitski nastrojen. Budući taj svijet poznaje rad i način rada, on se začudenje piše: «Kako to Jevrejin radi?» Tu svijet vidi alat Jevreja, njihova oruđe, radnjih i, ono što je prije bilo. Nije bilo više šta dvojiti, jer je svijet video kako je i kako se radi. Stvar može dobro ili rđavo ispasti, to sada ovisi samo o nama. Stvar je ovisna o Keren Hajesod, koji se sada obráta Jevrejima čitavoga svijeta, pa i Vama, Jevrejima grada Sarajeva. Vi ste poštivani u svijetu i Vi sada imate dužnost da sudjelujete u radu za Keren Hajesod. Keren Hajesod je jedina institucija, koja ide za tim, da naseli Jevreje u Palestini, dok Keren Hajesod u cilju, i da naseli Jevreje radnike u Palestini.

Njihove institucije potpomagali, jer mi želimo da to sve bude lijepo. Stoga Vas prilog ne smije da bude običan, već on mora da bude Korban, žrtva Sarajeva za Keren Hajesod. Oslobodite se malotužnosti i uzdignite se nad sadušnjicom kao mnoga naša braća. I stoga sam Vam ja došao, i ja sam sretan što sam Vam došao. Mi imamo živjeti i raditi. Mi, iz diaspora, mi gradimo, ali naša se rad može sastojati samo u žrtvovanju. Bog je Vas za to blagoslovio, i ja da nadam da ćete Vi dobiti vijest da je Sarajevo s nama.

nom onih palmi koje će zasadići oni ljudi koji su poči u Palestini Vašim današnjim Korbanom. U istoriji morate i Vi imati svoju časnu stranicu, i to u istoriji ne samo napisano, već i spjevano.

U uverjenju da ste me razumjeli, zahvaljujem Vam od svog srca na pozdravu i dočeku, i nadam se da će naša svečanost, koju ovđe slavimo, biti ovečanjena velikim uspjehom i da će imati sreću te poslati svojom braću u Palestino dobru vijest da je Sarajevo s nama.

Nahum Sokolov u Beogradu

Ujedni beogradski Jevreji jedinim velikim proglašom, a beogradska stampa, skoro sva, dugackim članicama najavili su dolazak cionističkog vode i predsjednika Ekzekutivne Cionističke Organizacije, g. Nahuma Sokolova. Do danas, njeđan Jevrejin sa strane nije uživao u prestonskom častu i odanosti koju Nahum Sokolov. Veličke su mu počasti iskazali i Jevreji i Nejvrej.

U petak, 9. marta o. g., u 3.45, doputovan je g. Nahum Sokolov simplonskom ekspresem ovamo. Na stanicu se našao na okupu jedan veliki broj jevrejskih i nejvrejskih građana da dočeka velikog gostu, Srpsko jevrejsko pjevačko društvo iznalo je svoju zastavu, a sva je jevrejska udruga delegirala svoje izaslanike. Kad je g. Sokolov, u pratnji svog šef-sekretara, kćeri mu, gdice Sokolov, pojavio na vratima jednoga vagona, oduševljen skup g. je pozdravio sa hurnutim usklicom: Hned! Zivo!

Ispred Saveza Jevrejskih Ženskih Društava gđa Jelena Denmaj predočila je gđicu Sokolovu buket cvjeća, a g. Sokolovu gđa Elisa Feldman.

Predsjednik Ekzekutivne pozdravio je na stanicu predsjednicu hebrejske sefardiske opštine g. Solomon Alkali, koji je, među ostalim rekao ovo:

Vi nam svom posetom ukazujete veliku i osobitu čast. Ali beogradski Jevreji osećaju se neobično srećni i zato što danas prima jednoga tako retkog i eminentnog gosta, g. Nahuma Sokolova, kol slobom predstavlja nas personalitet svake današnje skupine srpske organizacije Jevrejstva. A mi znamo i svessni smo toga, da je snažna, neuromorna i istražujući radi određivalci nebrojnim težkočinama koje ona postepeno ali s vidnim usponom savlađuje i preko njih prelazi ka velikom i jedinstvenom cilju važnika i svestranog preporoda celog jevrejskog naroda posle dvadeset godina njegovog Galilea.

Mi smo srećni, radimo i ponosni vašom posetom, jer vi pripadate onomu kruževu na čelu jevrejskog naroda, koji nalaze u sebi i manifestu neiscrpljivu duranost, nepresušnu optimizam i neugasivo dočeđenje, te osećavanje emanacije jevrejskog duha i žive vještine jevrejskog Genija, da se počinje naša vještina i vještina ravnopravnosti i svestranosti između jevrejskog naroda, i to da se svičaju i s vještina sumpornim i krišćanim, kari su da dozore na oroznu vještina jevrejskog naroda.

Na to je odgovorio g. Nahum Sokolov, na francuskom jeziku, ovo:

—Draži prijatelji,

Velika sreća je za mene ovaj dan, kada je moja noća po crkvama dobrodošla i prestonske slike čiji je uživeni nacionalizam za vreme rata zadivljavao ceo svet. Za mene znači narodno zadovoljstvo što ste me pozvali ovamo u svoja ovako sramljivo učekati, jer ovim azijskim prijevodom počinjam i očekujem da vježnici i vještini i vještina ravnopravnosti i svestranosti između jevrejskog naroda, i to da se svičaju i s vještina sumpornim i krišćanim, kari su da dozore na oroznu vještina jevrejskog naroda.

Zamoljen od g. Vrtnovog Rubina da između reči, g. Sokolov je održao svoju interesarne predavanje.

—On oseća neke sličnosti između jevrejskog i srpskog naroda. I Srbi su imali dospas i rostvo, i oni su stopečima se borili za oslobođenje i ujedinjenje. I tu za sličnosti veže se srpskim narodom, i ona izida da on, Sokolov, vidi u Srbinu brata svog. Srbi su izvozili svoja sloboda pregaštvom i borbom. I mi čemo je tim istim sredstvima izvozavati. Palestina je danas delo a ne reč. Ona više nije utopija. I hebrejski jezik nije više mrtav, već nime govorje hiljadu i hiljadu ljudi, i na njemu se predaže na hebrejskom univerzitetu. Dosada postignute uspehe treba multiplicirati, da se dođe do konalačnog cilja. Mi smo tu da ih izvozimo svojim nastojanjima i svojim žrtvama.

Iza tega beogradsko pjevačko društvo pjevalo je „Alaluje“.

U 8.30 sati održana je voćera u stanu g. dra Isaka Alkala.

Sutradan posjeti je g. Nahum Sokolov u državu g. dra Pospa i g. dra Bokića Pićađea, zastupnika ministra inostranih dela g. Šumenovića. On mu je podnosi iscrpljiv izveštaj o kolonizatorom i drugom radu i napornoj Jevreje za stvaranje jevrejske države u Palestini.

G. Šumenović je g. Sokolovu dao ova izjavu:

Pričili smo sa najvećom simpatijom ove naše sve od početka, i kako vam je pozesto, potpomagali smo ih u svima prilikama. Ponavljamo one izjave, koje su bili u sile sličnim prilikama u našoj zemlji.

Kod nas, uvek smo potrošili da produžimo koliko i nezainteresovanje sadeštvo vašem humanitarnom radu, i kod posljednjih već imate

(Nastavak na 6. stranici)

Ritka A. Levi
Sarajevo
Simon Schuster
Zagreb
vjereni
u adresu 5688.
u marta 1928.

pristanak i primanje od strane kulturnih društava i Drživa Naroda. Izjavljenjem u isto vreme moju iskrenu težu da vaši naporu budu što pre moguće krušasti punim uspehom.

Zatim je sredovala poseta predsedniku vlade g. Vukiceviću. I njemu je g. Sokolov, kao predsednik vlade koja je prva, iz Engleske, priznala i sankcionisala cijonističku ideju, referisao o dosadnjim rezultatima napušte jevrejskog naroda na delu obnove. Tom prilikom g. Sokolov je predsedniku g. Vukiceviću predložio i osnivanje jugoslavenskog pro-palestinskog komiteta.

Predsednik vlade se u načelu sa predlogom složio, ali je, zateži što ne može sada da se primi vodstvo takvog jednog odbora, zbog velike zaposlenosti, da obećanje da će u njenu saradnici.

Još ujutru posetio je i engleskog poslanika g. Kenarda, koji ga je srdačno primio.

Toga dana, prireden mu je ručak u stanicu g. Bukač-Piščara.

Po podne primio je u hotel Palatu benogradsko novinaru s kojim se u ugodnom i neformalnom razgovoru zadržao preko 2 sata.

U 7.30 sati uveče održan je g. Sokolov predavanje, prema programu, u Bne-Bri loži. Prisutno je bilo oko 100 pozvanih osoba. Pred tem izabranim krugom, g. predsednik je razvio svoju kozerku o jevrejskom pitanju, o progonima, o obnovnom delu, o assimilaciji i dr., na lak i duhovit način.

Poseđivanje održalo je velikom gosti večer u Lazar Avramović.

U nedelju je g. Sokolov pravio posete u Ong Sabatu, Domu crkve, školske opštine, jevrejskom groblju, gdje mu se naročito svido spomen jevrejskim ravniciima, postulm u zadnjim ratovima. Istoga dana je učinio i izlet na Avalu i posetio grob Neznanog Junaka.

U 4.30 sata po podne u Domu jevrejske ekstenzije opštine održalo je Savez Jevrejskih Ženskih Društava u čast g. Sokolova Šajanku, na kojoj su govorili rabin g. Slanc, gda Jelena Demaj u ime Saveza Jevrejskih Ženskih Društava, g. dr. David Alkalaj u ime beogradskih cijonista, g. Moša S. Demaj u ime beogradskih Jevreja, Šalem Pazi Goldman, g. Nahum Sokolov predsednik ekstenzije g. dr. Popović kaže kucemoćinu.

U posedelniku po podne primio je poljski poslanik. U poljskom poslanstvu se zadržao preko 1 sat.

U utorku u 5 sati po podne primio je Nahuma Sokolova, Njez. Vel. Kralj Aleksandar u audienciju. Razgovor između Njez. Vel. Kralja i Nahuma Sokolova bio je veoma srdanac. Kralj je pokazao jedno veliko poznavanje i razumevanje za jevrejsku stvar. Nakon referata sa strane g. Sokolova, koji je Njez. Vel. Kralju u mnogočem bio poznat, raspravljivo sa Kralj u detaljno o današnjem stanju i položaju u Palestini i o dosadašnjim uspesima jevrejske akcije. Naročito je Kralj zanimala finansijska strana obnovnog dela. Njez. Vel. Kralj poklonio je g. Sokolovu svoje slike sa portretom. Audiencija je trajala 1 i 1/2 sat.

Istoga dana u veče, brzinom vozom krenuo je g. Nahum Sokolov, u pravni svoje kćeri gđice dr. Sokolov, k. Laze Avramovića sa zospodom i narodnog poslanika g. Semaja Demajem, ostavivši među Beogradinama jedno veliko oduševljenje za jevrejsku stvar.

KOD ZACEPLJENOSTI, neurođenoj varjenju, bolesnog stomača, glavobolju i opštem neraspoloženju treba u jutro izlati našte srca, času prirode Franz-Josefove gorke vode. Prema iskustvima stečenim na klinikama za unutrašnje bolesti Franz-Josefova gorka voda je odlično sredstvo za čišćenje. — Dobiva se u svim apotekama i drogerijama

Iz sefarđkog pokreta

MISIJA SVJETSKA SEFARDSKA KONFERENCIJA U EGIPTU.

Pred kratko vrijeme, Set konfederacije je poslao delegaciju sa de Picciotto, predsjednikom komoderacije i Abrahama komisaricom, članom upravnog odbora na čelu, u Egipat. Delegacija je posljutku načinila gđe je počinila veliki interes za rad i ideju Konfederacije. Sejadi u Kairu su ukazali delegaciji velike čestu. Rad te delegacije je urođio velikim plodom. Glavni rezultat se stojio u tome što je osnovana filijala Konfederacije, u kojoj se nalaze najugledniji Jevreji u Kairu.

Odbor je sebi stiavio u zadatku da proširi svoj krug, iiza toga da se posveti jednoj sabirnoj akciji u korist Konfederacije.

Osnutak filijale u Kairu znači jedan veliki plus u nastojanju Konfederacije, jer u Kairo dolina velika i bogata sefarđka opština.

KONFERENCIJE U SIRIJU.

Loža «Bne-Berit» u Bejrutu, kojoj predsedava g. Joseph Dichy Bey, zamislila je Svjetsku Seferđku Konfederaciju da joj posalje, u zimskoj sezoni, svaki mjesec po jednog govornika, koji će informisati o važnim jevrejskim pitanjima i o stanju u jevrejskoj djeci. Prvi je od govornika bio član Upravnog Odbora Konfederacije g. Elmaleh koji je održao pred magazinom publikom predavanje o »Deset godina jevrejske narodne renesanse u Palestini«. — Za boravak u Bejrutu, bio je g. Elmaleh primjenom tajnika sirskeg visokog komesara.

AKTIVNOST »KUPAT AHRAJE«

Banka »Kupat Ahraje«, osnovana inicijatorom i poti zaštitom Seferđke Konfederacije, započela je svojim radom još u novembru preprosne godine. Rad je u punom jeku i zadovoljava. Jer je novcem tog novčanog zavoda polpmognuto mnogim malim jevrejskim trgovcima i radnicima. Ta je pomoć od osobite važnosti i vrijednosti baš u ovu dobu kada se najviše osjeća tužna ekonomische krize.

Nastojanje »Kupat Ahraje« da se aktivije seferđke banke prodaju i time finansijsko stanje banke poboljša, prešteno je i na Južnu Ameriku gdje su jedan veliki broj Seferđara. Rad na tome povjeren je gg. Braci Alacid iz Buenos Airesa.

Naročito podstavljamo pozdravnost grada Bilbao. U njemu su Seferđi srošni ali uza sve to su kupili 60 akcija »Kupat Ahraje«.

IZVJEŠTAJ G. SABETAJA DAINA SVJETSKOJ SEFARDSKOJ KONFERENCIJI O RADU U AMERICI

Povodonjem povrata g. Sabetaja Daina iz Amerike, sazvana je, 25. januara o. g. u Jeruzalemu, izvarendna sjednica engleske Šajanke Šeferđke Konfederacije.

Nadražni g. Sabetaj Dain referisao je na toj sjednici o radu svom u Americi. Njegov rad ima dvostruki karakter. Prvo: on je organizovao seferđke elemente u Americi, a drugo: pobudio je u njima osjećaje jevrejske solidarnosti u svrhu vaspostavljanja našeg nacionalnog ognjišta u Palestini. Svoju akciju nije on organizao samo na Jevreje, već je nastojao da privede u kolo cijonista i Nejrove. U tom nastajanju, posjetio je i predsjednika republike Brazilije.

Njegovo nastojanje je bilo plodorno.

U svim mjestima Južne Amerike su

osnovane filijale koje su dale velike doprinose za Konfederaciju.

Za boravak g. Sabetaja Daina u Jerusalimu, Egzekutiva Svjetske Seferđke Konfederacije sa »Histadrut Hahue Hamizrahe« priredila je njemu u čest sjednici, na kojoj je pale više govorila sa strane prominentnih ličnosti jerusalemske seferđke zajednice.

Iz Kraljevine

VIJESTI IZ BANJE LUKE.

U subotu, 17. marta ov. g., priredila je banjalucku podružnicu »Wizesa« čajanku, na kojoj je izloženo djeće robje, sašinovo po marljivom odborniču »Wizesa« za jevrejsku djecu Palestine. Ta je čajanka bila jedna od najuspješnijih do danas — »Wizesa«, naime, predređuje sljedeće pribrede skoro svaki mjesec — a najveće zasluge za njen uspjeh kao i za napredak banjaluke podružnice »Wizesa« nosi se slike, kao je podružnički odbor sa agilnom predsjednicom gđom Sašom Salom na temu.

Omladinsko udruženje »Ezra«, koje je u zadnje vrijeme optočilo intenzivno da uđe u našu sredinu, priredilo je u nedelju, 18. m. u Nadinom Domu purimskog sijela. Među ostalim programnim tačkama, izveden je na sveopštite zadovoljstvo »Erey Joni Kip« od ora Alabite. Na toj priredbi, svirala je i vojna muzika. Posjeti purimskog sijela, bila je odlična.

Akcija za sadjenje šume na име kralja Petra Oslohodioca je na završetku. Do tada je već sakupljeno 65 maslina.

SKUPSTINA MIESNE CIJONISTIČKE ORGANIZACIJE U ZENICI.

Dne 25. februara održalo je Židovsko Nacionalno Društvo odnosno Miesna Cijonistička Organizacija svoju godišnju redovitu skupštinu. Predsjednik društva g. Otto Weiss, otvorio je skupštinu i pozdravio prisutne, a zatim očarao slobokupan rad u minuloj godini. Slijedio je tajnicki, blagajnički i revizorski izveštaj, a kod eventualnog vodila se diskusija o daljnjem radu i napretku društva.

Pošto dan održavanjem odbora apsolutori, prešlo se na izbor novog odbora, koji se je konstituisao kako slijedi: Predsjednik g. Otto Weiss, podpredsjednik g. Salomon Montilla, tajnik g. Samuel Papo, blagajnik, staršinska kuća, povjerenik Keren Kajemeta i Škoški komesar g. Hadži Samuel Trinkl, odbornici: g. Juda Menilija, Leon Bartfeld, Rafael I. Trinkl, Hamid Danon, a zamjenici: g. Benjamin Pinto, Jesua Salom, Sandor Montija, revizori: g. Rafael S. Trinkl, Zadik Salom. Iz provedenog izbora, predsjednik g. Weiss zahvalio se na ponovnom izboru običavši da će se uvek brinuti da društveni rad bude što aktivan i uspješniji.

ENGLESKA OPOMENA MADARSKOM ANTISEMITIZMU

London, 8. marta. (Ita). — »Daily Express« piše u jednom uvodnom članku u protiv osnivanja saveza, nazvanog »Krvno hristijsko apostolsko križac«, čiji je cilj da Madarska i danas još stoji na listi onih nacija, koje dopušljuju antisemitizam. Ovakva nastojanja bila su ujedno razorina i Stena. Sto je Engleska danas među prvima u ekonomskom i političkom pogledu, ima mnogo da zahvali miru, što ga je već dugo sklopila sa Jevrejima.

DOPIS IZ HITOLJA.

(Od našeg stalnog dopisnika.)

Na Sabat-zakor održao je avani nadražni g. Blađi propovijed u hramu, koja je od vremena pozornog bila sašljana.

Pred predsjedanjem g. nadražnika, koji se nedavno vratio sa proučajničkog putovanja, održala je Miesna Cijonistička Organizacija, sjednica, na kojoj su raspravljana važna aktualna pitanja, među ostalim i plananje posjeti sarajevskog pjevačkog društva »Lira«. Dolazak »Lire« u Hitolj ovlašćuje jevrejsko oduševljeno i s nestoljetnim osjećajem.

PISMO IZ OSIJEKA.

(Od našeg stalnog dopisnika.)

U nedjelju, 9. marta o. g. osječko Židovsko Nacionalno Društvo održalo je svetu rođendanu glavnu skupštinu koja je bila dobro posjećena.

Iz raznih izveštaja, podnesenih na skupštinu, razbaralo se da je odbor u posljednjoj godini veoma intenzivno i sa lijepim uspjehom radio. U tom radnom periodu društvo je sakupilo ogromno novca od Din 160.000 za Keren Hajes. Osnovalo je Jevrejsku Čitaonicu i Jevrejsku Biblioteku. Zasigurna je država Št. I. je u Osijeku osnovana i podložena Švetske Cijonističke Organizacije. Žena »Wizesa«, koji je već pod predsjedničtvom ugledne javne radnije gde Mele Spingari, razvila svoju dejanost oko vaspitanja jevrejske žene.

Iza referata i apsolutorija datog starom odboru izabran je novi odbor sa starim predsjednikom, poznatim našim javnim radnikom g. dr. Nikolom Tolnauerom na čelu.

C. K.

DALINJA ANTISEMITSKA HUSKANJA NA LITAVSKOM UNIVERZITETU

Kovno, 8. marta. (Ita). — Na litavskom univerzitetu u Kovnu, u zadnjoj godini, spremna se preplašena, kako »Neue Welt« javlja, Gibraltarski kum. Iz toga će se on natjecati na velikim američkim plivačkim utakmicama u Izraeljivosi. Stern je stekao glas kao hrvatski teški atletištar, i plivalo je prigodom jedne utakmice u Wenu 100 km po Dunavu i preplivalo Wérthersko jezero, koje je široko 19 km u vremenu od 7 sati i 15 minuta.

— ○ —

Mikica M. Papo

i

Isidor P. Zindorf

vjereni

Sarajevo, u marta 1928.

Zadik Baruch sa suprugom Bijeljina

Hajim Kabiljo sa suprugom Sarajevo

Imaju čest pozvati na vjenčanje svoje djece

Rifke sa Jozefom

koje će se održati u nedelju 25. marta 1928. (4. marta) u 11 sati prije podne u hramu u Bijeljini

Bijeljini i čestitaju: Zadik Baruch Bijeljina

Udova Estera Gedalja

Beograd

imaju čest pozvati svu rodbinu, prijatelje i prijatelje na vjenčanje svoje djece

Režinke sa Davidom

koje će se obaviti u nedelju dne 25. marta o. g. (4. Nisan) u jevrejskom seferđskom hramu u Sarajevu (Aleksandrovu ulicu) u 31%, sata p. p.

Cestitaju nakon vjenčanja u hramu.
Bijeljini: Gaon, Sarajevo

Ugledni beogradski Jevreji jednim velikim proglasom, a beogradska štampa, skoro sva, dugačkim člancima najavili su dolazak cionističkog vođe i predsjednika Egzekutive Cijonističke Organizacije g. Nahuma Sokolova. Do danas, nijedan Jevrejin sa strane nije uživao u prestonici toliko časti i odanosti kao Nahum Sokolov. Veliike su mu počasti iskazali i Jevreji i Nejevreji.

U petak, 9. marta o. g., u 3.45, doputovao je g. Nahum Sokolov simplonskim ekspresom ovamo. Na stanici se našao na okupu jedan veliki broj jevrejskih i nejevrejskih građana da dočeka velikog gosta. Srpsko jevrejsko pjevačko društvo iznelo je svoju zastavu, a sva su jevrejska udruženja delegirala svoje izaslanike.

Kad je g. Sokolov, u pratnji svog ličnog sekretara, kćeri mu, gđice Sokolov, pojavio na vratima jednoga vagona, oduševljeni skup ga je pozdravio sa burnim usklicima: Hedad! Živio!

Ispred Saveza Jevrejskih Ženskih Društava gđa Jelena Demajo predala je gđici Sokolov buket cveća, a g. Sokolovu gđa Elisa Feldman.

Predsednika Egzekutive pozdravio je na stanici predsednik beogradske sefardske opštine g. Solomon Alkalaj, koji je, među ostalim rekao ovo:

Vi nam svojom posetom ukazujete veliku i osobitu čast Ali beogradski Jevreji osećaju se neobično srećni još i zato što danas primaju jednoga tako retkog i eminentnog gosta, vas, Nahuma Sokolova, koji sobom predstavljate personifikaciju svekolike današnje aktivne snage organizovanog Jevrejstva. A mi znamo i svesni smo toga, da ta snaga, neumorno i istrajno radi odolevajući nebrojenim teškoćama koje ona postepeno ali s vidnim uspehom savlađuje i preko njih prelazi ka velikom i jedinstvenom cilju vaskrsa i svestranog preporoda celog jevrejskog naroda posle dve hiljade godina njegovog Galuta.

Mi smo srećni, radosni i ponosni vašom posetom, jer vi pripadate onom kolu muževa na čelu jevrejskog naroda, koji nalaze u sebi i manifestuju neiscrpivu durašnost, nepresušiv optimizam i neugasivo oduševljenje, te osvežavajuće emanacije jevrejskog duha i živo obeležje veštog jevrejskog Genija, da se pomoću njih stavite u službe pravoj i pravednoj stvari izmučene jevrejske nacije, i to baš u danima sumornim i kritičnim, kao što su današnji po ogromnu većinu jevrejskog naroda.

Na to je odgovorio g. Nahum Sokolov, na francuskom jeziku, ovo:

»Dragi prijatelji,

Velika sreća je za mene ovaj dan, kada je moja noga po prvi put dodirnula tle prestonice ove herojske zemlje čiji je uzvišeni nacionalizam za vreme rata zadivljavao ceo svet. Za mene znači naročito zadovoljstvo što ste me pozvali ovamo u svoju sredinu i ovako srdačno dočekali, jer ovim usrđnim prijemom ne odajete vi samo meni čast, nego i misli koju predstavljam. Ja vam nosim i blagoslov našeg svetog grada Jerusalima i kažem vam: Živeli!«

Sa stanice odvezli su se gosti u Palas, gde su odseli.

Istoga dana, u 6.20 sati u veče u sinagogi »Bet Izrael«, održao je g. Nahum Sokolov predavanje. Gosta je pozdravio i predstavio mnogobrojnim posetiocima vrhovni rabin g. dr. Isak Alkalaj, koji je u svom pozdravnom govoru, među ostalim, rekao:

Verujem da će biti iskreni tumač osećanja svih vas, kada izjavim, da je prenula duša naša iz letargiskoga sanka. Probudi je svetlosni i nasmejani zrak koji sa dalekog zapada osvetli i zagreja nas u ovome kutu Balkana. Naš istoriski i ponositi Beograd kao i naša cela zajednica imala je do sada sreću da pozdravi, u svojoj sredini, mnoge odlične figure, svetskoga imena, zaslužne sinove ovoga tragičnoga naroda. Ti ljudi i po svojim duhovnim sposobnostima i po svome požrtvovnom radu za svoju naciju, čine čast našem narodu, dižu mu ugled i pronose slavu njegovog imena. I jedan medu takvima, vrlo ugledni među najuglednijima i zaslužan među najzaslužnijima, to je naš dragi i otmeni gost, g. Nahum Sokolov.

G. Sokolov, predsednik cionističke egzekutive doputovao je u našu sredinu i nama se dala retka i srećna prilika da čujemo njegove reč i njegovu poruku.

Rođen u velikoj grupi one naše braće koja je provela svoj vek na prostranoj i mističnoj ruskoj ravnici, g. Sokolov je još u prvim danima svoje mladosti pokazao svoj veliki idealizam i sanjalaštvo i otkrio je svoju osećajnu dušu u svojim književnim radovima. Pun vere i uzdanja, ubedjen u svoje ideale, sa magijskim rečima koje oduševljavaju, on je već prvim svojim delima nametnuo sebe za jednog od duhovnih vođa svoga naroda. G. Sokolov smatra se kao tvorac jevrejske žurnalistike, a kao pisac tolikih dela on je najbolji predstavnik renesansa jevrejske literature.

I slučaj je hteo da se g. Sokolov nađe u našem gradu baš u dane kada se navršuje pedesetogodišnjica njegovog književnog rada. Tako će znamenita poseta velikog

jevrejskog književnika i narodnog vođe biti vezana za Beograd i po ovome lepom datumu.

Ali ono što je najviše učinilo da ime g. Sokolova bude i veliko i popularno u celom jevrejskom svetu, to je njegovo mudro i političko držanje, njegova taktika i obazrivost, njegova saradnja i ogromna zasluga za donošenje istoriske Balfurove Deklaracije. U dobu kada je besnio najstrašniji rat što ga je svet zapamtio, onda kada su mnogi mudri i pronicavi ljudi gubili glave, Nahum Sokolov živeo je u Londonu i bio na straži, kujući planove i radeći na sve strane, a sve u cilju, da se iz velikog svetskog sudara i mora prolivene krvi izdje sa što više koristi za napačeni jevrejski narod. To je bio momenat da se nešto stvori; i ako se on propusti, ko zna kad će se ponovo, dočekati. Živo se sećam tih dana grozničava rada i iščekivanja, jer sam se zatekao tada u Londonu, i onoga svega što su naši najbolji narodni predstavnici postizavali neumornim radom i akcijom. Po privatnim kućama neprekidno su se sastajali, vodili žive diskusije, agitovali, donosili odluke, stvarali veze i stvarali veliko delo, kolevku jevrejske obnovljene otadžbine i države. Onaj što beše najmudriji i čija se reč najviše slušala, bio je naš dični i rodoljubivi brat, naš gost Nahum Sokolov.

Zamoljen od g. Vrhovnog Rabina da uzme reč, g. Sokolov je održao svoje interesantno predavanje.

— On oseća neku sličnost između jevrejskog i srpskog naroda. I Srbi su imali diasporu i ropstvo, i oni su stolećima se borili za oslobođenje i ujedinjenje. I ta ga sličnost veže sa srpskim narodom, i ona čini da on, Sokolov, vidi u Srbinu brata svog. Srbi su izvojevali svoju slobodu pregalaštvom i borbom. I mi ćemo je tim istim sredstvima izvojevati. Palestina je danas delo a ne reč. Ona više nije utopija. I hebrejski jezik nije više mrtav, već njime govore hiljade i na njemu se predaje na hebrejskom univerzitetu. Dosada postignute uspehe treba multiplicirati, da se dođe do konačnog cilja. Mi smo tu da ih izvojštimo svojim nastojanjima i svojim žrtvama.

Iza toga beogradsko pjevačko društvo pjevalo je »Aleluja«.

U 8.30 sati održana je večera u stanu g. dra Isaka Alkalaja.

Sutradan posetio je g. Nahum Sokolov u društvu g. dra Popsa i g. dra Bukića Pijadea, zastupnika ministra inostranih dela g. Šumenkovića. On mu je podnio iscrpni izveštaj o kolonizatornom i drugom radu i naporima Jevreja za stvaranje jevrejske države u Palestini.

G. Šumenković je g. Sokolovu dao ovu izjavu:

IZJAVA MINISTRA SPOLJNJIH POSLOVA KRALJEVINE S. H. S. PREDSJEDNIKU EGZEKUTIVE SVJETSKE CIJONISTIČE ORGANIZACIJE G. SOKOLOVU.

Gospodine!

Vrlo mi je milo, da sam se, zahvaljujući ovom sastanku, bliže i detaljnije upoznao sa pohvalnim i uspešnim naporima Jevrejskog Naroda za vaspostavljenje i rekonstrukciju njegove otadžbine u Palestini.

Primili smo sa najvećom simpatijom sve te napore od početka i, kako Vam je poznato, potpomagali smo iste u svima prilikama.

Ponavljam Vam one deklaracije, koje su bile date u sličnim prilikama u našoj zemlji.

Mi smo uvek gotovi pružiti lojalnu pomoć Vašem humanitarnom radu, za koji u ostalom, imate već pristanak i priznanje od strane kulturnih država i od strane Društva Naroda.

Izjavljujem Vam u isto vreme iskrenu želju, da Vaši napori budu krunisani punim uspehom što pre moguće.

Ministar Inostranih Djela u z.

Šumenković, v. r.

Zatim je sledovala poseta predsedniku vlade g. Vukićeviću. I njemu je g. Sokolov, kao predsedniku vlade koja je prva, iza Engleske, priznala i sankcionisala cijonističku ideju, referisao o dosadanjim rezultatima napora jevrejskog naroda na delu obnove. Tom prilikom g. Sokolov je predsedniku g. Vukićeviću predložio i osnivanje jugoslavenskog pro-palestinskog komiteta. Predsednik vlade se u načelu sa predlogom složio, ali je, žaleći što ne može sada da se primi vodstva takvog jednog odbora, zbog velike zaposlenosti, dao obećanje da će u njemu sarađivati.

Još ujutro posetio je i engleskog poslanika g. Kenarda, koji ga je srdačno primio. Toga dana priređen mu je ručak u stanu g. Bukiać-Pijadea.

Po podne primio je u hotel Palasu beogradske novinare s kojima se u ugodnom i ležernom razgovoru zadržao preko 2 sata.

U 7.30 sati uveče održao je g. Sokolov predavanje, prema programu, u Bne-Brit loži. Prisutno je bilo oko 100 pozvanih osoba. Pred tim izabranim krugom, g.

predsednik je razvio svoju kozeriju o jevrejskom pitanju, o progonima, o obnovnom delu, o asimilaciji i dr., na lak i duhovit način.

Posle predavanja priredio je velikom gostu večeru g. Lazar Avramović.

U nedelju je g. Sokolov pravio posete u Oneg Šabatu, Domu crkveno školske opštine, jevrejskom groblju, gdje mu se naročito svidio spomen jevrejskim ratnicima, pогинулим у задњим ратовима. Istoga dana je učinio i izlet na Avalu i posetio grob Neznanog Junaka.

U 4.30 sata po podne u Domu jevrejske aškenaske opštine priredio je Savez Jevrejskih Ženskih Društava u čast g. Sokolova čajanku, na kojoj su govorili rabin g. Šlang, gđa Jelena Demajo u ime Saveza Jevrejskih Ženskih Društava, g. dr. David Alkaiaj u ime beogradskih cijonista, g. Moša S. Demajo u ime beogradske omladine. Šemajo de Majo u ime beogradskih Jevreja, Šalem Pazi Goldman, g. Nahum Sokolov i predsednik aškenaske opštine g. dr. Pops kao kućedomačin.

U ponedeljak po podne primio ga je poljski poslanik. U poljskom poslanstvu se zadržao preko 1 sat.

U utorak u 5 sati po podne primio je Nahuma Sokolova, Njeg. Vel. Kralj Aleksandar u audijenciju. Razgovor između Njeg. Vel. Kralja i Nahuma Sokolova bio je veoma srdačan. Kralj je pokazao jedno veliko poznavanje i razumevanje za jevrejsku stvar. Nakon referata sa strane g. Sokolova, koji je Njeg. Vel. Kralju u mnogočem bio poznat, raspitivao se Kralj u detaljima o današnjem stanju i položaju u Palestini i o dosadašnjim uspesima jevrejske akcije. Naročito je Kralja zanimala finansijska strana obnovnog dela. Njeg. Vel. Kralj poklonio je g. Sokolovu svoju sliku sa portretom. Audijencija je trajala 1 i po sat.

Istoga dana u veče, brzim vozom krenuo je g. Nahum Sokolov, u pratnji svoje kćeri gđice dr. Sokolov, g. Laže Avramovića sa gospođom i narodnog poslanika g. Šemaja Demaje, ostavivši među Beograđanima jedno veliko oduševljenje za jevrejsku stvar.

PUT G. NAHUMA SOKOLOVA IZ BEOGRADA U SARAJEVO

Noćnim ekspresom, u utorak, 13. marta o. g., oputovao je predsjednik Egzekutive Cijonističke Organizacije g. Nahum Sokolov, u pravnji svoje kćeri gđice Sokolov, g. Lazara Avramovića sa gospodom i g. Šemaja Demaje u Sarajevo. Tim putem, na mnogim stanicama, iako je većim dijelom putovao noću, priređeni su g. Sokolovu sa strane Jevreja lijepi dočeci i ovacije.

U Bosanskom Brodu pozdravio je gosta predsjednik jevrejske opštine g. Alfred Goldberger. Njega je naročito obradovalo što ga je zapala čast da pozdravi predsjednika na vratima Bosne. Tom prigodom predat je g. Sokolovu, u ime opštine, buket cvijeća.

Lijep doček su mu spremili i **zenički Jevreji**. Veliki dio zeničkih Jevreja je izašao na stanicu da pozdravi rijetkog gosta.

U Visokom je izišla pred g. predsjednika naročita opštinska deputacija koja je goste otpratila jedan veliki komad puta.

Strana 5.

PUT G. NAHUMA SOKOLOVA IZ BEOGRADA U SARAJEVO.

Noćnim ekspresom, u utorak, 13. marta o. g., oputovao je predsjednik Egzekutive Cij. Organizacije g. Nahum Sokolov, u pravnji svoje kćeri gđice Sokolov, g. Lazara Avramovića sa gospodom i g. Šemaja Demaje u Sarajevo. Tim putem, na mnogim stanicama, iako je većim dijelom putovao noću, priređeni su g. Sokolovu sa strane Jevreja lijepi dočeci i ovacije.

U Bos. Brodu pozdravio je gosta predsjednik jevrejske opštine g. Alfred Goldberger. Njega je naročito obradovalo što ga je zapala čast da pozdravi predsjednika na vratima Bosne. Tom prigodom predat je g. Sokolovu, u ime opštine, buket cvijeća.

Lijep doček su mu spremili i zenički Jevreji. Veliki dio zeničkih Jevreja je izašao na stanicu da pozdravi rijetkog gosta.

U Visokom je izišla pred g. predsjednika naročita opštinska deputacija koja je goste otpratila jedan veliki komad puta.